

ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ

Αθήνα, 20 Νοεμβρίου 2012

**Ομιλία της Συνηγόρου κας Καλλιόπης Σπανού στο συνέδριο του
Ευρωπαϊκού Δικτύου για την ελεύθερη κυκλοφορία εργαζομένων στην
Ευρωπαϊκή Ένωση**

Η Συνήγορος του Πολίτη κα Καλλιόπη Σπανού συμμετείχε στο ετήσιο συνέδριο του Ευρωπαϊκού Δικτύου για την ελεύθερη κυκλοφορία εργαζομένων στην Ευρωπαϊκή Ένωση, το οποίο διοργανώθηκε στις 15-16/11/2012 στη Μάλτα, υπό την αιγίδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Γ.Δ/ση Εργασίας). Η κα Σπανού είχε την καταληκτική ομιλία στο συνέδριο αυτό, με αντικείμενο τα έμμεσα και άμεσα εμπόδια που τίθενται στην πράξη για την ελευθερία κυκλοφορίας εργαζομένων, πολιτών κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, από την εμπειρία του Συνηγόρου του Πολίτη.

Η κα Σπανού επεσήμανε ότι ο αρχικός στόχος, της ενδυνάμωσης της κοινής ευρωπαϊκής ταυτότητας πέραν μιας στενής λογικής της αγοράς, έχει δοκιμαστεί στην πράξη από την οικονομική κρίση, τις δομικές αδυναμίες του ευρωπαϊκού οικοδομήματος και την αναβίωση στερεοτύπων Βορρά-Νότου που οδηγούν σε διαχωρισμούς κρατών και λαών κι αμυντικές πολιτικές. Ο κίνδυνος από τις φοβικές αντιδράσεις είναι ότι υψώνοντας σύνορα δεν αλλάζουν απλά οι όροι της εσωτερικής μετανάστευσης στην Ευρώπη αλλά η ίδια η έννοια της Ευρώπης, που απομακρύνεται από τον κοινό ευρωπαϊκό χώρο, το κατ'εξοχήν ιδανικό της μεταπολεμικής περιόδου.

Από την εμπειρία της ως Συνήγορος του Πολίτη, η κα Σπανού διατύπωσε τη βασική θέση ότι τα προβλήματα στην ελεύθερη κυκλοφορία εργαζομένων δεν ανάγονται τόσο σε επίπεδο νομικών κανόνων κοινοτικής εναρμόνισης, αλλά σε επίπεδο διοίκησης: εξαρτώνται από την προσαρμοστική ικανότητα, την ετοιμότητα και ευελιξία του διοικητικού συστήματος, καθώς επίσης και των κατεστημένων κοινωνικών και οικονομικών συμφερόντων που αυτό προστατεύει.

Ο αριθμός των αναφορών στο Συνήγορο για άμεση προσβολή της ελευθερίας κυκλοφορίας εργαζομένων παραμένει περιορισμένος. Δεν λείπουν ωστόσο τα παραδείγματα παρεμπόδισης της ελεύθερης κυκλοφορίας λόγω μη προσαρμοστικότητας της διοίκησης, ιδίως άγνοιας ή ατολμίας να δώσει σύμφωνες με το ευρωπαϊκό δίκαιο λύσεις (λ.χ. στην περίπτωση εντοπιότητας υποψηφίων για πρόσληψη με σύμβαση ορισμένου χρόνου, όπου θα έπρεπε να ζητηθεί βεβαίωση κατοικίας από τους πολίτες κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης αντί για εγγραφή στα δημοτολόγια που αφορούσε μόνον έλληνες πολίτες). Όσον αφορά τις τριβές με υφιστάμενα επαγγελματικά συμφέροντα, ο Συνήγορος αντιμετώπισε

διάφορα ζητήματα σε σχέση με ρυθμισμένα επαγγέλματα (μηχανικού, ιατρικά επαγγέλματα) καθώς και με διοικητική άρνηση αναγνώρισης προηγούμενης επαγγελματικής εμπειρίας από άλλες χώρες.

Η άλλη όψη της κρίσης είναι ότι οι δευτερογενείς συνέπειες των κοινοτικών κανόνων μπορεί να οδηγήσουν σε κάποιες σπασμωδικές αντιδράσεις την εσωτερική έννομη τάξη, αντιδράσεις που υπαγορεύονται από την προσπάθεια αποφυγής περιπτώσεων καταχρηστικής πρόσβασης σε κοινωνικές παροχές και του σχετικού οικονομικού κόστους.

Τέλος, η κα Σπανού έκλεισε την ομιλία της λέγοντας ότι σε όλες αυτές τις περιπτώσεις, ο Σύνηγορος συμβάλλει θεσμικά στην ορθή εφαρμογή του ευρωπαϊκού δικαίου προκειμένου να μην αναγκαστεί ο ενδιαφερόμενος να καταφύγει στα δικαστήρια. Και σε περίοδο κρίσης, που προκαλεί προστατευτικά αντανακλαστικά, το στοίχημα για την Ευρώπη παραμένει να διατηρήσει ένα ελεύθερο σύστημα κυκλοφορίας εργαζομένων και το ιδανικό της ευρωπαϊκής ταυτότητας.